

Anförande med anledning av Ekumenikutskottets betänkande Eu 2001:6

Det finns en brist i min motion, som gör att den lätt missförstås. Jag använder ordet minoriteter i Svenska kyrkan – men lyfter man ögonen och anlägger ett allmänkyrkligt perspektiv blir saken helt annorlunda.

Redan Hagge Geigert uttryckte detta på sitt mästerliga sätt. När han avtackade Bertil Gärtner som biskop sa han: ”Jag har aldrig förstått mig på din märkliga minoritetsuppfattning om kvinnliga präster, som du delar med miljontals kristna i vår värld.”

Det är detta min motion handlar om. Att de trosuppfattningar som är en del av det allmänkyrkliga arvet och som delas och upprätthålls av grupper inom Svenska kyrkan och delas av ekumeniska partners ska erkännas som legitima också i vår kyrka.

När tveksamheter om Svenska kyrkans sätt att hantera ömtåliga trosfrågor ger sig till känna möts detta numera mest med nedlåtande suckar: ”Debatten är ju avslutad och saken avgjord.”

Men i det internationella perspektivet ser kartan annorlunda ut. Kring många av de frågor som i Sverige anses avgjorda eller på väg att avgöras pågår en mycket ömtålig och känslig debatt.

Jag tänker inte bara på ämbetsfrågan utan också på frågorna om utlevd homosexualitet och det inklusiva språket. Över hela världen brottas kyrkorna hur de ska hålla samman med sådana kontroversfrågor på agendan. Kyrkornas Världsråd upplever den största krisen i sin 50-åriga historia p.g.a. av detta, som Bo Brander visat i sitt forskningsarbete.

Specialkommisioner är tillsatta för att förhindra att KV splittras eftersom de ortodoxa kyrkorna med sympatisörer i många läger, känner sig överkörda av den protestantiska majoriteten.

Ett viktigt möte ägde rum i Kairo i slutet av oktober förra året. Man trevar efter att hitta ett sätt att komma åt kärnfrågorna och förhindra splittring. En sak slogs fast med eftertryck vid mötet: Minoritetens rätt att inneha, framföra och leva sina åsikter. ”Det är inte bara den ortodoxa som upplever sig själva att befinna sig i en minoritetsposition utan också andra grupper kommer att förbli minoriteter”, heter det i paragraf 4.10. Omedelbart efter i 4.11 slås det fast: ”Minoriteterna har rätten att markera sin opposition till en praxis och få sin samvetsgrundande opposition respekterad.”

Den ortodoxa hållningen i de brännande frågorna framställs inte som ett alternativ utan som en självklarhet i enlighet med den allmänliga kyrkans egentliga väsen. Den är förpliktande även för alla samfund och trostraditioner. Varje medlemskyrka utmanades att reflektera över, ”hur den bevarar och uttrycker sin tillhörighet till den ena heliga, allmänliga och apostoliska kyrkan”.

Hur svarar vi på den frågan? Inte bara i ord utan i handling. Det är det min motion handlar om. Det är bra att läronämnden och utskottet hänvisar till Charta Oecumenica, som uttrycker liknande tankar: Det som gäller mellan kyrkorna bör råda i de inomkyrkliga relationerna

Ärkebiskopens inledningsanförande i våras visar att han tagit intryck av detta och vill ta sitt ansvar. Det är ett oerhört positivt tecken. Hans anförande är helt i linje med den ekumeniska ansatsen som är rådande i Kyrkornas Världsråds krisarbete, där mångfalden utgör den utmanande förutsättningen för verklig gemenskap och där av makten påtvingad enhet utgör den sämsta förutsättningen för bestående gemenskap. Det skär sig mellan det ekumeniska synsättet och vårt svenskkyrkliga sammanhang.

Svenska kyrkan kan inte tala med kluven tunga. Det borde vara självklart som medlemskyrka i Kyrkornas Världsråd att minoritetsgrupper möts med den i internationell ekumenik hävdade respekten och att dessa grupper ges handlingsutrymme.

År 1993 formulerades dessa tankar i dokumentet "Kyrka Ämbete Enhet". Där står att tanklös avsändring och utstötning inte är möjlig i kyrka för teologiskt grundade uppfattningar och att samexistens är möjlig om viljan finns. Vår kyrka valde som bekant en annan väg. Min förhoppning är därför att vi i ljuset av de ekumeniska strävandena stannar upp och besinnar oss.

Jag anser att utskottets hemställan inte fullt ut uttrycker detta förhållningssätt, och vill därför yrka bifall till ett särskilt yrkande:

att den ekumeniska förpliktelsen till dialog och samtal, då splittring hotar, också bör råda i de inomkyrkliga relationerna.

att de trosuppfattningar, som är en del av det allmänkyrkliga arvet och som delas och upprätthålles av grupper inom Svenska kyrkan och ekumeniska partners, erkänns som legitima också i Svenska kyrkan.

att Kyrkostyrelsen ges i uppdrag att lägga fram förslag till samarbetsregler som säkerställer dessa gruppers hemorts rätt och handlingsutrymme i Svenska kyrkan i väntan på och i arbetet för Kyrkans synliga enhet.

Yngve Kalin

Omröstningsresultat:

Omröstningen utföll så att Ekumenikutskottets betänkande, som innebär att "Kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att, på det sätt Kyrkostyrelsen finner bäst, ta initiativ till samtal, som ett led i arbetet på fördjupad delaktighet." fick 185 röster, 12 avstod och 37 stödde mitt yrkande.

De 37 som röstade för mitt yrkande var:

Anna-Lena Arousell Berglund, Uppsala
Lennart Åslid, Linköping,
Åke Utterberg, Linköping
Lennart Tildemyr, Linköping
Juhanni Rantanen, Skara
Inger Dafgård, Skara
Per Lindberg, Skara
Gunvor Torstensson, Skara
Ingrid Johansson Fjelkman, Strängnäs
Lars Ekblad, Strängnäs
Birgitta Wrede, Strängnäs
Göran Östling, Strängnäs
Kjell Dahlgren, Västerås
Kristina Lundgren, Västerås
Kerstin Jansson, Västerås
Kerstin Kedvall, Växjö
Dag Sandahl, Växjö
Sten Johansson, Lund
Lars-Ivar Ericsson, Lund
Martin Cruce, Lund
Eva Forssell Aronsson, Göteborg
Anders Reinholdsson, Göteborg
Alf G. Johansson, Göteborg

Fredrik Sidenvall, Göteborg
Lars Edvardsson, Göteborg
Hans-Olof Hansson, Göteborg
Joakim Svensson, Göteborg
Yngve Kalin, Göteborg
Carina Etander Rimborg, Göteborg
Jan-Anders Ekelund, Göteborg
Ann-Marie Nylander, Göteborg
Tomas Lång, Luleå
Birger Palo, Luleå
Gunnar Strömbäck, Luleå
Staffan Beijer, Visby
Susanne Fredborg, Stockholm
Bertil Persson, Stockholm